

Miroslav Žák

Sedmero pohádek

Ilustrovala Zdeňka Krejčová

Albatros

Sedmero pohádek

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.albatros.cz
www.albatrosmedia.cz

Miroslav Žák

Sedmero pohádek – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

Albatros

Miroslav Žák

Sedmero pohádek

Miroslav Žák

Sedmero pohádek

Ilustrovala Zdenka Krejčová

Albatros

© Miroslav Žák, 2017

Illustrations © Zdenka Krejčová, 2017

ISBN tištěné verze 980-80-00-04823-9

ISBN e-knihy 980-80-00-04888-8 (1. zveřejnění, 2017)

Knihu pohádek věnuji svému vnukovi Filipovi, vnučkám Haničce, Barušce a nejmladšímu vnukovi Ondřejovi k zamyšlení a pro potěšení, ale i všem ostatním dětem a jejich rodičům a prarodičům, kteří budou takové pohádky ochotni číst a přemýšlet nad nimi, což je pro každého autora největší odměna.

Anička a Mikuláš

„Páni kolegové, po tak dlouhé cestě, a ve výčepu nikdo hosty nevítá. Hola hej, je tu vůbec někdo?“

„Co tu řvete, holoto študácká, kdoví jestli máte vůbec na zaplacení,“ ozval se jakýsi hlas odněkud zezadu. Za chvíli se vyřítíl obtloustlý hostinský a největší statkář ve vsi a nedůvěřivě se zeptal: „Tak co vlastně chcete?“

„Co myslíš, hostinský, že by tak mohl chtít někdo, kdo zavítá do hospody, co myslíš, že by asi tak mohl chtít?“

„Normálně by chtěl jídlo a pití,“ odpověděl hostinský, „ale to asi nebude váš případ, kde byste na něco takového vzali, že ano.“

„My že nemáme na zaplacení?“ bránili se rozjaření a veselí studenti.

Vzali své měšce a začali jejich obsah sypat na stůl. Hostinský se nestačil divit. Na stole během chvíle vznikla pěkná hromádka zlaťáků.

„Tak to je něco jiného, vzácní pánové,“ obrátil hostinský. „Pak jste ovšem na správném místě. Kam byste v takovém případě spěchali?“

„Kdepak, hostinský, kdepak. Ty peníze jsme nenašetřili proto, abychom je sami utratili, ale abychom udělali na svátky radost svým blízkým. Vždyť minulý rok jsme se nedostali na Vánoce vůbec domů. A teď bychom všechny našetřené peníze prohýřili? Zač bychom asi stáli?“

„Máte pravdu, pánové. To vás skutečně šlechtí,“ ozvalo se zničehonic od zadního stolu.

Hostinský sebou v úleku trhl a otočil se dozadu, odkud přicházela slova.

„Kde jste se tu vzali, pánové?“

Vzadu v rohu seděli tři nenápadní poutníci, zřejmě krajánci. Jejich šat byl podobný. Spíše jednoduchá pytlovina než co jiného, ale taková zvláštní, solidně utkaná. Nejnápadnější byl rozdíl věku těch mužů. Uprostřed seděl nejstarší

z nich, bílý vlas až na ramena a také bílý vous. Nalevo seděl jakýsi mladíček spanilé tváře a vlasů, které v slunečním světle zlatavě zářily. A po pravé starcově ruce seděl vousatý kudrnáč jiskrného pohledu. Divže mu z očí nelétaly blesky. Hostinského otázka ale zůstala bez odpovědi.

„A co si moji vzácní hosté objednájí?“ vnucoval se mládencům hostinský.

„No jako obvykle,“ dělali drahoty studenti, „to víte, únava nás po cestě zmáhá, tak snad nejdříve něco k pití a potom nějaké dobré jídlo. A také bychom u vás chtěli přenocovat, a teprve potom bychom se vydali na další cestu.“

„To je přesně ono, milí holoubci, a já se postarám, abyste ode mne odlétli podstatně lehčí,“ zabručel si pro sebe hostinský a spokojeně si mne ruce.

Neznámí poutníci vše zpovzdálí pozorovali a nestačili se divit. A aby si to studenti nerozmysleli a aby podpořil

jejich dobrou náladu, hostinský rychle natočil tři džbánky dobrého vína a nesl je studentům.

„Tady máte, vzácní páni, výtečné víno, abyste viděli, jak si vás vážím.“

V tu chvíli právě sděloval jeden ze studentů těm ostatním tajemnou historku, kterou se dozvěděl od svého učitele.

„Kolegové, jeden moc učený doktor mi nedávno vyprávěl přímo neuvěřitelnou legendu. Ta říká, že svatý Mikuláš obchází s čertem a andělem po světě již před dnem svého svátku v převlečení za obyčejné poutníky, aby se tak trochu po světě rozhlédli. Svatý Mikuláš si při tom rozmyslí, komu je tento rok třeba zvláště pomoci, a anděl mu jako nositel dobra pomáhá. A čert se porozhlédne po těch, kteří si stále nedají říct.“

„Tomu nevěřte, vzácný pane, takový výmysl,“ řekl podlézavě hostinský.

„Proč myslíš?“ ozvalo se opět od zadního stolu.

„Proč, proč, vždyť jsou to jen takové povídačky, nic jiného,“ zasmál se hostinský a nejbohatší muž ve vsi.

„Jak to víš?“ zeptal se klidně nejstarší pocestný.

To byla otázka, na kterou bohatý hostinský rozhodně připraven nebyl.

„S vámi se nedá rozumně mluvit. A vůbec, máte na útratu?“

„To víte, pane hostinský, my jsme jen pocestní. Někdy jsme na tom líp, někdy hůř. Zanedlouho budou Vánoce, tak jsme na tom zrovna, jak asi tušíte, hůř.“

„Co tady tedy děláte!“ rozkřikl se na poutníky hostinský. „Přece víte, že se říká *Bez peněz do hospody nelez.*“

„Z toho si nic nedělejte, to se tak někdy stává. Budete prostě našimi hosty,“ zahlaholili studenti.

„A nebudete litovat,“ odpověděl nejstarší z pocestných.

„Čím vy byste se našim vzácným hostům mohli asi tak odvděčit?“ prohodil posměšně hostinský.

„Pane hostinský, to už není vaše věc,“ odbyl ho jeden ze studentů. „Postarejte se, aby pánové u zadního stolu neseseděli nasucho.“

„Vždyť už jdu,“ prohodil téměř uraženě hostinský.

Ve stejnou chvíli se ozval na dvoře příšerný křik.

„Co se to tam děje, pane hostinský? Co se té dívence stalo?“ zeptal se nejstarší pocestný.

„Ale, co by se dělo? Nic se neděje. Moji pacholci tam vyhazují z vrat jednu drzou holku.“

„Ale proč?“ ptá se nejstarší z pocestných.

„No proč, taková mrzutost. Její rodiče pro mě pracovali, ale okradli mě. Proto jsem je vyhodil.“

Hostinský a statkář v jedné osobě se ale tváří tak nějak podivně. Klopí oči, a jako by sám nevěřil tomu, co říká. Nejstarší z pocestných se mu dívá do očí, jenže hostinský jeho pohled nesnese a stále hledí někam na stranu.

„Pane hostinský, když je to tak, poruč svým pacholkům, ať ji pustí dovnitř, rád bych se jí na něco zeptal.“

Nerad, velice nerad pokynul hostinský a statkář v jedné osobě sloužícím, aby dovolil dívce přijít až k trojici podivných poutníků.

Dívka přistoupila k velebnému starci a nemohla se na něj vynadávat.

„Tak pověz, děvče, co se ti stalo, proč tak naříkáš?“ zeptal se starý muž do-rotivým hlasem.

„Vzácný pane, maminka a otec pracovali u pana statkáře celý rok. Když jim měl ke konci roku vyplatit slíbené peníze, obvinil je z krádeže krávy a prasete, dal je vyhnat, a navíc je pacholci zbili důtkami, když se bránili. Z toho ne-spravedlivého výprasku jsou celí nemocní a já nemám peníze, abych jim mohla zaplatit léčení. Co když umřou? Kdo se o mě postará?“

„Neboj se, Aničko, všechno dobře dopadne,“ těšil ji starý poutník.

„Jak víte, jak se ta drzá holka jmenuje?“ zeptal se udiveně hostinský.

„Jen šťastná náhoda,“ odpověděl klidným hlasem pocestný.

„Tady pan statkář má přece peněz dost, a mohl by tedy konečně zaplatit rodičům za službu, protože oni nic neukradli.“

To ale již hostinský nevydržel, popadl hůl a hnal se na nešťastnou Aničku: „Ty jedna holko drzá ...“

Nejstarší pocestný mu však rychle zastoupil cestu a laskavým hlasem řekl: „Aničko, pan hostinský si to už přece rozmyslel, ale dnes není v té pravé náladě, aby o tak důležité věci mluvil. Přijď zítra, na svátek svatého Mikuláše, on ti řekne, jak se rozhodl. Nezapomeň.“

„To je dost, pánové, že už jste se vzbudili,“ přivítal je ráno pohrdavým hlasem hostinský, když uviděl ve dveřích prvního studenta.

„Cos nám to nalil za víno, hostinský. Já si nevzpomínám, že bych vypil více než jeden džbáněk, ale příšerně mě bolí hlava, a navíc si na nic ze včerejška se nepamatuji.“

„Není divu,“ odpověděl hostinský, „kdeco jste tady vypili a vyjedli. Jsem zvě-dav, jestli máte vůbec na zaplacení!“

Mezitím se probudili další dva studenti a nestačili se divit délce účtu, který jim hostinský předložil. Podle něj snědli snad všechno, co měl na jídelním lístku, a vypili skoro všechny zásoby vína, které měl ve sklípku. Podivné jen bylo, že konečná cena se přesně shodovala s počtem mincí, které u nich hostinský včera viděl, když se chlubil, kolik mají na zaplacení. Studenti tušili, že to je podvod. Oni si vzpomínají jen na tři džbánky vína. Hostinský ovšem namítá, že byli opilí a že si nic nepamatují. Kdyby tu tak byli ti tři pocestní, ti by si mohli vzpomenout, jak to skutečně bylo, pomysleli si mládenci.

Anička nemohla ani dospat. Když přicházela k statku hostinského, právě jeho pacholci vyhazovali ze dveří ony tři studenty, které včera viděla v hostinci.

„Co se vám stalo?“ ptala se jich.

„Ale, hostinský tvrdí, že jsme si u něj včera za všechny své peníze objednali jídlo a pití, a my říkáme, že tomu tak není. On namítá, že jsme byli opilí a že si nic nepamatujeme. Vzal si všechny naše úspory a vyhodil nás. My teď pro své blízké nemáme na svátky ani tolar.“

„A co tu chceš ty,“ obořil se na Aničku hostinský. „Aha, tak ty sis přišla pro odměnu, jak tě navedl ten stařec. No, vidíš, a mně se o té odměně něco dnes v noci zdálo. Ale než ti ten sen povím, musíš pro mě něco udělat.“

„Ráda udělám cokoli, abych pomohla rodičům.“

„Poklidíš mi celý chlív, a až to budeš mít, přijď za mnou!“

Anička se nestačila divit, ale co jí zbývalo. Skoro celý den usilovně pracovala a odpoledne se znovu vypravila za vychytralým statkářem.

„Tak poslouchej,“ řekl statkář. „Sestoupil anděl z nebe a řekl mi, že ti žádnou odměnu dávat nemám, že tě mám poslat ke křížku, který stojí tam u lesa na jednom z mých polí. Tam se máš vroucně modlit, a co z toho křížku spadne, to je tvá odměna. Tak už jdi, ať to ještě dneska stihneš, než slunce zapadne.“

Anička viděla, že s vykutáleným statkářem nic nepořídí. Co naplat! Sebrala se a odešla ke křížku, o kterém statkář mluvil.

„Holka jedna hloupá, uvěří také každému výmyslu. Nastrojil jsem to na ni stejně jako na její rodiče. To musí mít prostě člověk za ušima,“ zamnul si ruce statkář.

Je konec vší naděje, říkala si Anička v duchu. K lesíku, kde stál křížek, došla po celodenní práci úplně vyčerpaná. Padla na kolena a horké slzy jako hrách velké skrápěly celé okolí. Pohlédla ve svém zoufalství nahoru na kříž a začala prosit za všechny, kteří jsou ve stejné situaci, jako je ona a její rodiče.

„Milostivý Pane, který jsi za nás tolik trpěl, vím, že už není žádná naděje. Přesto tě prosím, smiluj se nad mými rodiči a nad našimi bližními, kteří jsou na tom podobně jako oni. Neprosím za sebe, ale právě jen za ně. I tebe, svatý Mikuláši, který máš dnes svátek, prosím o pomoc. Na koho jiného bych se měla obrátit s prosbou?“

A v tu chvíli se stalo něco zcela neuvěřitelného. Z křížku se začaly sypat ve velkém množství zlaťáky a z nebe se ozval hlas: „To všechno je tvé, Aničko. Podaruj také všechny lidi, kteří jsou na tom podobně jako ty. Když budeš myslet

na dobro druhých, a nejen na své vlastní, nikdy ty zlaťáky nevyčerpáš. A teď jdi domů, maminka s tatínkem už o tebe mají starost.“

Je jasné, že se to hned rozkřiklo.

„Anička z chalupy dostala u křížku velké množství zlaťáků,“ říkali jedni. „Ta zásoba zlaťáků je prý dokonce nevyčerpatelná,“ říkali jiní.

„Jo, jo, nevyčerpatelná, jedna bába povídala,“ míní hostinský a statkář v jedné osobě. Ale jistý si tím, co se vlastně stalo, není. A také ho to velice znepokojuje. „Kdyby ta zásoba zlaťáků byla skutečně nevyčerpatelná, byla by bohatší než já. A koneckonců, ani by ta zásoba nemusela být nevyčerpatelná.“

Všude se o tom mluvilo. A hostinský to déle nemohl vydržet. Vzal své lidi a hurá do chalupy za Aničkou a jejími rodiči, které tak hanebným způsobem podvedl. A hned na Aničku uhodil, jakže to provedla, aby jí ten jeho zázračný kříž vydal takové peníze? Jenže tentokrát vzal vše do rukou otec ubohé Aničky. Nechtěl se dát podvést podruhé.

„Soused, ty jsi nám za celoroční službu slíbil kravičku a prasátko. A když jsme ji poctivě odpracovali, obvinil jsi nás naopak z krádeže, namlátil jsi nám a dal jsi nás s ostudou vyhnat. Co na nás ještě chceš?“

„Já už vím, že to byl omyl, že vy jste nic neudělali, však už jsem také toho, kdo to na vás svedl, vyhodil.“

„Nelži, to celé jsi nastrojil ty.“

„Kdepak. To ne.“

„A kde je tedy kravička a prasátko?“

„Ještě dnes je dám přivést.“

„Dobře, nejdříve je přiveď, ale osobně, ty sám, ať tě všichni vidí! A potom ti Anička řekne, co chceš slyšet.“

A byl to skutečně úchvatný pohled. Zámožný hostinský a statkář, který v životě nic takového nedělal, vede najednou přes celou ves krávu a za chvíli i tučné prase. Takovou zábavu nezažili místní obyvatelé ani o posvícení. Hned se všichni seběhli na tu podívanou. Inu, ze závidosti a z chamtivosti udělají lidé různé věci, které by jinak třeba nedělali. Bařtipán přivedl obě zvířata do stavení a drze na Aničku houkl: „Tak ukaž, holka jedna povedená, jak se to dělá.“

„Já jsem si jen klekla a začala jsem se modlit za dobro druhých.“

„To tak,“ řekl bařtipán s opovržením. „A to je všechno?“

„To je všechno,“ odpověděla skromně Anička.

„Jdeme,“ nařídil bařtipán a běžel co nejrychleji ke křížku na svém poli u lesa, který byl ostatně také jeho. Klekl si a dychtivě spustil: „Zázračný křížku, já se

nemodlím ve prospěch druhých, druhé může vzít ďas, já chci jen vlastní dobro. Stejně se ti divím, že jsi dal tolik peněz té chudé holce. U mě by přece byly v daleko lepších rukou. Tak tedy už dávej, a alespoň dvakrát tolik, než jsi nasypal jí, nebo se budu zlobit. Jsi přece můj majetek, nebo snad ne?“

Nic, nepadla ani mince. Když statkář své naléhání opakoval se stejným výsledkem ještě několikrát, hrozně se rozzlobil, vzal biríce a uháněli k Aničce. A že mu poklad musí okamžitě vydat. Koneckonců kříž stojí na jeho pozemku a zlaťáky jsou tedy také jeho. Vzácný dar měla Anička ještě ve své truhle uložený v ušmudlané zástěrce. Co měla proti přesile dělat? Ukázala smutně k truhle, bařtipán ji neurvale otevřel a celý se rozzářil, na dně ležely zlaťáky. Honem je přesypal do malé truhličky, kterou si přinesl, a zástěrku s oškivostí odhodil zpátky do truhly. U dveří se ještě na okamžik zastavil, otevřel truhličku a zálibně si prohlížel zářící zlaťáky. Potom rychle odešel.

Když přišel domů, svolal všechny pomocníky do hostince kolem stolu, aby se pochlubil novým úspěchem.

„Tak a teď všichni zavřeme oči a hned je zase otevřeme,“ řekl hrdě statkář, a přitom vysypal na stůl krabičku zlaťáků.

Jaké bylo jeho překvapení, když zjistil, že se mu zlaťáky proměnily v malé kousky uhlí.

„A já ti ještě přidám, pane hostinský, co jsi ukradl dnes v noci třem chudým studentům,“ ozvalo se od zadního stolu.

„Kde ses tu vzal?“ vytřeštil oči bařtipán, když zjistil, že u stolu sedí jeden z pocestných, kteří zde pobývali včera. Právě ten vousatý kudrnáč, oči samý blesk.

„Vzpomínáš, hostinský, jak jeden student říkal, že svatý Mikuláš s čertem a andělem chodí v převlečení už nějakou dobu před svátkem, aby věděli, kdo si zaslouží odměnu a koho je třeba řádně potrestat?“

„Takové nesmysly,“ prohlásil sebevědomě hostinský.

„Raději to neber na lehkou váhu, mohlo by se ti stát, že ti k tomuhle uhlí přidá dnes ještě skutečný čert v pekle jeden uhel za každou minci, kterou jsi v noci ukradl oněm chudým studentům. A to už bude pozdě něco vysvětlovat. Víš přece, že dnes večer chodí Mikuláš s andělem a čertem. Radím ti dobře, vyrovnej účty, dokud je čas.“

„Ale jak bych mohl, už ráno odešli.“

„Chceš říct, že jsi je dal ráno vyhodit,“ upřesnil kudrnáč.

„A jak to víš, vždyť u toho nikdo nebyl?“ vytřeštil oči údivem zámožný hostinský.

A jak se dívá udivenýma a vytřeštěnýma očima, zdá se mu, že kudrnatými vlasy vousatého kudrnáče prosvítají jakési malé růžky. To hostinského k smrti vyděsilo. A už se na nic neptal.

„Jak to vím, o to se nestarej,“ odpověděl pocestný.

„Ale já nevím, kde ti studenti jsou,“ namítl vyděšeně hostinský.

„Za chvíli budou zpátky, něco si tu zapomněli. A dobře ti radím, nepromarni tuto příležitost, jinak to s tebou skončí špatně a já vím dobře, o čem mluvím.“

O tom ale hostinský již nepochyboval. Netrvalo ani čtvrt hodiny a ve dveřích hospody se objevili tři studenti.

„Kolega si tu zapomněl vzácné knihy,“ zahlaholil jeden z nich hned ve dveřích.

„Ano, pan hostinský říkal, že něco takového máte v pokoji, a k tomu ještě něco navíc,“ odpověděl kudrnáč.

Studenti na sebe nedůvěřivě pohlédli a odešli do pokoje, ve kterém přenovali. Na stole našli nejen vzácné knihy, pro které se vrátili, ale také ve třech hromádkách vzorně srovnané peníze, o něž je hostinský ráno připravil.

A Anička? Celá uplakaná, chuděrka malá, šla si obléct zástěrku, když už jí nic jiného nezbylo, otevřela truhlu a vidí, že zástěrka je svázaná jako předtím, když v ní byly zlaťáky. Vzala ji tedy do ruky – a ony jsou v ní skutečně zlaťáky! A najednou se ozve hlas z nebe: „Co je tvé, Aničko, a co jsi jednou svázala do vlastní zástěrky, o to tě nikdo nemůže připravit, i kdyby se sebevíce snažil.“

Honza a čaroděj

Jednoho dne si Honza řekl, že už konečně musí jít do světa. Což o to, doma s tím souhlasili. Řemeslu se již vyučil, je nejvyšší čas. Ale znáte to, nějak se mu nechtělo. Doma je doma. Až jednou seděl u vody, vesnicí, kde se narodil a kde žil, protékal bystrý potok, u kterého od dětství rád sedával, zvláště večer, když vyšly hvězdy na nebi. A tu se stalo něco nevídaného. Nad hladinou se zjevila postava krásné dívky, byla celá bíle oděná, vztáhla ruce k Honzovi a řekla:

*„Honzo milý, prosba má teď k tobě letí,
vysvobod' mne ze zakletí.“*

Honza byl zcela ohromen. Než se však stačil na cokoli zeptat, překrásný zjev zmizel. Když přišel domů, byla noc a všichni už spali. Honza zalezl na vyhřátou pec, ale dlouho nemohl usnout. Obraz krásné dívky se mu stále vznášel před očima.

Máma si hned všimla, že s ním není něco v pořádku, a jak už to u starostlivých matek bývá, snažila se ráno vyzvídat, co že se vlastně děje? Ale Honza mlčel, neřekl vůbec nic. Jako by ten její Honzíček byl duchem úplně nepřítomný. Máma však dobře věděla, co ani on zatím ještě nevěděl – že se již dlouho doma nezdrží. Vždyť už je teď duchem někde jinde. Jen nevěděla kde. V žádném případě nic nezkaží, když začne péct buchty na cestu, ty se přece, alespoň pro začátek, vždy hodí. Potom už si synek musí ve světě poradit sám.

Když vycházely hvězdy, Honza již na dvorku nebyl. Seděl na břehu oblíbeného potoka mezi dvěma keři, aby ho nikdo neviděl. Díval se na hvězdné nebe a přemýšlel, jestli to, co včera viděl, nebyl jen náhodný přelud.

*Na břehu sedím, do vody hledím,
kde jsi, má milá, dívkenko bílá?*

Přemítá si Honza jen tak pro sebe. Jen na ni pomyslel, vystoupila opět odněkud z pozadí, tam, kde je zátočina potoka, právě v místech, nad kterými se vznášejí páry. Ona sama vypadala, jako by ji někdo z těch par přímo stvořil. A zvolala:

*„Honzo milý, prosba má teď k tobě letí,
vysvobod' mne ze zakletí.“*

Zoufalý hlas překrásné bytosti se ozval znovu a stejně naléhavě jako včera. To přece nemůže být náhoda. Na nic jiného stejně od včerejšího večera myslet nemohl.

„Kdo jsi, krásná panno, a kde tě mám hledat?“ zeptal se rychle Honza v obavě, že dívka zase zmizí.

*„To na mne nežádej, nesmím to povědět,
v duši své hledej mě, chceš-li se o sobě
něco víc dozvědět!“*

„Ale ne o sobě, o tobě!“ zvolal zoufalým hlasem Honza.

„Ano, právě,“ odpověděla dívka a zmizela.

Od chvíle, kdy překrásný zjev Honza poprvé spatřil, byl jako tělo bez duše. A pochopila to i Honzova máma.